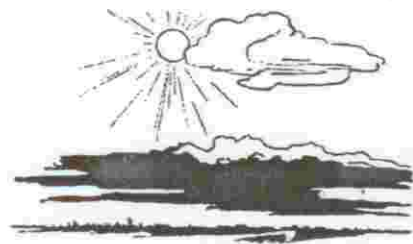

ԷՆՆԵՍ ԲԵԳՆԱՐՅԱՆ

ՀԱԿԱՏ ԵՎ ՍԵՐ

ԷՆՆԵՍ ԲԵՂԱՐՅԱՆ

ՀԱՎԱՏ ԵՎ ՍԵՐ

Բանաստեղծություններ

«ԳՐԱԿԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻՔ»
ԵՐԵՎԱՆ - 2006

ՀՏԴ 891.981-1 Բեգլարյան
ԳՄԴ 8477-5
Բ 312

Խմբագիր՝ Կոմիտաս Դանիելյան

Բ 312 Բեգլարյան Էռնեստ
Հավատ և սեր (բանաստեղծություն-
ներ): Եր., «Գրական հայրենիք»
(«Հայաստան»), 2006 թ., 160 էջ:

«Հավատ և սեր» գիրքը, որ հրատա-
րակվում է բանաստեղծ՝ ԼՂՀ և ՀՀ ԳՄ
անդամ Էռնեստ Բեգլարյանի ծննդյան
70-ամյակի առիթով, ընդգրկում է նրա
նախորդ ժողովածուներում զետեղված
լավագույն ստեղծագործությունները,
ինչպես նաև՝ վերջին մեկ-երկու տարում
ծնված գործերը, որոնք ամփոփ պատ-
կերացում են տալիս հեղինակի անցած
գրական ճանապարհի մասին:

Բ 4702080262
701(01)2006 արտ.

ԳՄԴ 8477-5

ISBN 5-540-02007-3

Բեգլարյան Է., 2006թ.

ՍԻՐՈՎ ՈՒ ՆԱՎԱՏՈՎ

Էռնեստ Բեգլարյանը ծնվել է 1936 թ., Մար-
տունու շրջանի Հացի գյուղում: Ունենալով
բարձրագույն գյուղատնտեսական կրթություն՝
երկար տարիներ աշխատել է Ստեփանակեր-
տի գյուղտեխնիկումում, որտեղ ժամանակին
դասավանդում էր ճանաչված բանաստեղծ
Գրիգոր Ներսիսյանը: Մի առ ժամանակ զբաղ-
վել է լրագրությամբ՝ Ասկերանի շրջանային
թերթում: Լույս է ընծայել «Արև և նարինջ»
(1970թ., Բաքու), «Ձարթոնք» (1978թ., Բաքու),
«Ուշացած խոստովանություն» (1991թ.,
Երևան) և «Հավատի ոգի» (2004թ., Ստեփա-
նակերտ) ժողովածուները:

Բեգլարյանը սեղմ է գրում, ձգտելով այդ
սեղմության մեջ որոշակի իմաստ դնել:

Երբ ոտքս հանկարծ
Առնում է քարի,

Նոր եմ հասկանում
խորհուրդը քայլի...

Կամ՝

Առվից է գետը
Սնվում, զորանում,
Իսկ ծովը՝ գետից:
Ծովի պարզած
Բերկրանքն ընպելիս
Ինչո՞ւ ենք հաճախ
Առուն մոռանում...

Այսպես է գրում էռնեստ Բեզլարյանը՝ պարզ, անսկսնեթ, ինչպես կասեն՝ չի ուզում դատարկ կրակոցներ արծակել: Իհարկե, նշանակետին միշտ չի հաջողվում խփել, բայց կարևորը՝ ձգտումը դրան, զգացվում է նրա զրեթե յուրաքանչյուր բանաստեղծության մեջ:

Բեզլարյանը պատկանում է այն սերնդին, որի մանկությունը խաթարվել է աշխարհակրթան պատերազմի արհավիրքներից, ահա

թե ինչու սրտամոտ են ստացվել այդ տարիների բանաստեղծական արծազանքները, որոնք հաճախ զուգորդվում են մեր անհամազհիստ ներկայի անցուդարձի հետ:

Բանաստեղծը երբեմն տրտնջում է կյանքի դառնություններից, անգամ խոր հիասթափություն ապրում, սակայն չի ընկճվում, առավել ևս՝ չի հուսալքվում, ջանալով հետ չմնալ կյանքի ընթացքից, քայլել ժամանակի հետ.

Ժամանակը թե ծի է՝
Նրա թամբին եմ...

Ապա և՝

Թե որ չեղար թամբի վրա,
Չգու՛յշ, կընկնես ոտնատակ...

Պայծառ հավատով է լի Բեզլարյանի քնարական հերոսը, մաքուր են նրա երազները, ջերմ, արևոտ («նարինջ եմ քաղել արևից»...): «Օրը թող լինի հասուն հասկի պես», -ասում է նա: Այսինքն՝ տքնել, արարել, բեռ չդառնալ աշխարհի, մարդկանց համար, ընդսմին և

միշտ վառ, անմար պահել սերը մարդու, կյանքի, աշխարհի հանդեպ:

Ինչ կրակ լինում է,
Թող լինի՝
Հնոցի, օջախի, թե հոգու...
Միայն թե չմարի,
Միշտ մնա բորբոքուն...

Պատահական չէ, որ հենց «Հավատ և սեր» խորագիրն է կրում բանաստեղծի սույն հավաքածուն, որն ընդգրկում է հեղինակի տարբեր տարիների գրած բանաստեղծությունները և որից ընթերցողը կարող է հստակ ու ամբողջական պատկերացում կազմել եռմեստ Բեզլարյանի անցած ստեղծագործական ոչ դյուրին ճանապարհի մասին:

ԼԵՆԱ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Բանասիրական գիտությունների
թեկնածու

Դեռ հույսի շող կա սարալանջերին՝
Օրը կբացվի գարնան համբույրով,
Շունչ-ոգի կտա ուրց-կակաչներին
Եվ շուրջբոլորը կլցնի բույրով:
Ու ես սարերը կեւնեմ մանկացած,
Կարբեմամ ծաղկանց անուշ բուրմունքով,
Կժայտան տխուր պահերս անցած,
Սիրտս կլցվի սիրո բուրմունքով:
Դեռ հույսի շող կա սարալանջերին,
Նորից սարերը կեւնեմ հավատով...

ԺԱՄԱՆԱԿԸ

Ժամանակը խենթ գամբիկ է՝ արբունքի մեջ
տառապող,
Արգելքները նրա առաջ խոնարհվում են
անտրտունջ,
Խելակորույս, սանձակոտոր սլանում է նա
թափով,
Եվ աշխարհը նրան հլու հետևում է լուռ ու
մունջ:
Ով ճարպիկ է՝ ցատկել է և նստել նրա պիրկ
մեջքին,
Իսկ ով մի քիչ խոնարհ-խեղճ է՝ ոչինչ ամել չի
կարող-
Ոնց ծիածանճ՝ մի կերպ կպած մերթ
հետույքին, մերթ՝ պոչին,
Քարշ է գալիս աննպատակ, անպաշտպան ու
սրտադող:
Ժամանակը խենթ գամբիկ է կամ թե՛ հուժկու
հովատակ,
Թե որ չեղար թամբի վրա, զգո՛ւյշ, կընկնես
սոնատակ:

Ես սեր եմ երգել ամեն ժամանակ՝
Թե ուրախ և թե տխուր պահերին
Ու չեմ զգացել ինձ խեղճ ու մեմակ
Իմ մաքառումի ճանապարհներին:
Ինձ տվել է նա հավատ ու ոգի՝
Լինեմ իր նման հպարտ ու անհաղթ,
Եվ ինչպես վսեմ խորհուրդը կյանքի՝
Պահեմ իմ սրտում վեհ ու անաղարտ...
Ես սեր եմ երգել, երգում եմ, կերգեմ՝
Ոնց իմ գոյության ակունքը հստակ,
Եվ դրանով իմ մահը կհերքեմ՝
Ապրելով հավետ այս արևի տակ:

Կյանքս տրված է այս ժամանակին,
 Ինչ ցանկանում է՝ այն էլ անում է՝
 Մերք բարձ է դնում իմ գլխատակին,
 Մերք գլխատակիս բարձը հանում է,
 Մերք ոնց հարազատ, ձեռքիցս բռնած՝
 Ինձ տանում է նա դեպի բարձունքը,
 Մերք էլ՝ զայրալից հայացքն ինձ հառած,
 Քթիս տակ պահում ամուր բռունցքը,
 Մերք դրվատում է արած-թողածս՝
 Սրտանց մաղթելով ինձ բարի ճամփա,
 Մերք ափսոսում է կերած-խմածս՝
 Ինձ համարելով անհոգ ու անբան...

Դե ի՞նչ, այսպիսին է մեր ժամանակը՝
 մեկ խիստ, մեկ՝ բարի.
 Հանկարծ փոխում է պարեղանակը,
 Թե տղամարդ ես՝ անսխալ պարհիր...

ԿԱԾԱՆԸ

Մինչև աղբյուրը սարի
 Փոքրիկ մի կածան
 Ինձ անկաշառ ու բարի
 Ուղեկցող դարձավ:

Եվ աղբյուրի պաղ ջրով
 Սիրտս հովացած՝
 Նորից ես նույն կածանով
 Սարից իջա ցած...

Ու խորհում եմ՝ քանի կա
 Փոքրիկ կածանն այդ,
 Սարի աղբյուրը երբեք
 Չի մնա անհայտ:

ԵՄ ԻՆՉ ԵՄ ԱՐԵԼ...

Լեռների համար ես
 Վառվել ու մարում եմ,
 Այս, տեսնես իմ մասին
 Հոգո՛ւմ եմ լեռները...

Գ. Սահյան

Ես աճեցի անդամ
 Այս լեռների գրկում,
 Քիրսը և Սոավը
 Եղան ինձ հենարան,
 Երբ խելահեղ ուժով
 Կայծակն էր մտրակում
 Հարվածն առնում էին
 Նրանք իրենց վրա,
 Իսկ փոթորկի պահին,
 Երբ առվակ ու գետակ
 Լքած ափերն իրենց,
 Ահով փախչում էին,
 Հպարտորեն կանգնած
 Ահեղ տարափի տակ
 Հեղհեղատից նրանք
 Ինձ պաշտպանում էին...
 Եվ նրանցից շոյված,
 Լուռ խորհում եմ հիմա
 Իսկ ես ի՞նչ եմ արել
 Այս լեռների համար...

ՏԱՐԻՆԵՐՍ

Տարիներս եղան մռայլ ու անտարբեր
 Եվ թողեցին ճամփիս անանց մշուշ ու մեզ,
 Արեգակիս շուրջը կուտակվեցին ամպեր,
 Վեր չհառնեց, ավաղ, իղծի շիվս երբեք:
 Նրանց հայացքներից խորթություն է ծորել
 Ու թափանցել հոգուս ամեն ծալք ու բջիջ,
 Ամեն քայլիս դիմաց մի խոր փոս եմ փորել,
 Իրենց բարիքներից ինձ չեն տվել ոչինչ...
 Պարտական եմ ես քեզ, օ՛ր, զորություն
 կամքիս,

Որ անսասան կանգնել արգելքների առաջ՝
 Ինձ փրկել ես բազում ահից ու փորձանքից
 Եվ տանում ես դու ինձ իմ հովիտը կանաչ:

Չեմ կարող հաշտվել ծննան բքի հետ.
Ավերեց, տարավ տանից ու թիթեղ,
Հառնեց իմ ճամպիին հսկա սառցաբերդ
Եվ ինձ չմնաց ոչ մի տաքուկ տեղ:

Չեմ կարող հաշտվել գարնան գետի հետ.
Ձյան հալոցքներից դարձած խելագար՝
Պոկեց ծառերս ու տարավ անհետ՝
Իմ այգուն թողած լոկ ավազ ու քար:

Չեմ կարող հաշտվել ամռան տապի հետ.
Այրեց-խորովեց արտերս կանաչ,
Հրի փոխարկեց հովս սիրավետ,
Աղբյուրիս շուրթին չմնաց կարկաչ:

Չեմ կարող հաշտվել աշնան քամու հետ.
Շանկեց իմ ծառի տերևն էլ վերջին,
Եվ ծառս թողած մերկ ու տխրադեմ՝
Ձուլվեց մոտալուտ ծնեովա շնչին:

Չեմ կարող հաշտվել, բայց դիմանում եմ
Ամեն փորձության ու տառապանքի,
Քանզի գիտեմ՝ դա Տերն իմանում է
Եվ ինձ ներարկում հավատի ոգի:

Դժվար օրեր եմ ապրում, հիրավի,
Մեզ-մշուշով է պատել իմ ուղին,
Այնքա՞ն եմ կարոտ բարուն ու լավին,
Այնպե՞ս եմ տենչում արևի շողին:
Անտարբերության պաղ հայացքի տակ
Անանց ցավով է հեծում իմ հոգին,
Սիրտս չի շոյում սիրո շունչը տաք,
Բայց այնպես վառ է հավատիս ոգին,
Որ մոռանում եմ ամեն ցավ ու վիշտ
Եվ ամուր կանգնում իմ դիրքերում միշտ:

